

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **B. d. S.**, zast. Mgr. Ladou Behenskou, advokátkou, se sídlem Praha 4 - Nusle, Pod Terebkou 12, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **K. T.**, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2006, č. j. 7 Ca 140/2006 - 32,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2006, č. j. 7 Ca 140/2006 - 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 12. 2006, č. j. 7 Ca 140/2006 - 32, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2006, č. j. S-MHMP 67077/2006, a rozhodl dále, že žádný z účastníků, ani osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný k odvolání osoby zúčastněné na řízení K. T. zrušil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 7, odboru správních agend, ze dne 30. 12. 2005, č. j. OSA-OP/ZTP-33/2003, kterým byl na žádost žalobce zrušen údaj o místě trvalého pobytu K. T. na adrese P. X, S. X.

Městský soud v Praze v odůvodnění svého rozhodnutí s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že údaj o místě pobytu má pouze evidenční charakter a rozhodnutí správního orgánu v řízení o žádosti o zrušení údaje o trvalém pobytu nesplňuje kritéria § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť se nejedná o rozhodnutí, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti. Takový úkon je ze soudního přezkumu vyloučen podle § 70 písm. a) s. ř. s., proto Městský soud v Praze žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Konstatoval, že je vlastníkem domu, ve kterém je k trvalému pobytu hlášena paní K. T., která nebyla nikdy oprávněným uživatelem bytu v domě na adrese P. X, S. X. Stěžovatel má za to, že jsou splněny podmínky pro zrušení údaje o jejím trvalém pobytu. Stěžovatel namítal, že rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zrušení údaje o trvalém pobytu je způsobilé jej zkrátit na jeho právech, zejména na právu vlastnickém, neboť může být v budoucnu dotčen exekucemi, které mohou být proti paní T. nařízeny. Stěžovatel jakožto vlastník domu by měl mít zachováno právo rozhodovat o tom, kdo bude v tomto domě hlášen k trvalému pobytu. Za situace, kdy paní T. nesvědčí žádný právní titul, je namístě, aby stěžovatel měl možnost dosáhnout též zrušení údaje o trvalém pobytu. Stěžovatel poukázal na nesrozumitelnost napadeného usnesení a konstatoval, že se Městský soud v Praze měl podanou žalobou meritorně zabývat. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc byla vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění napadeného usnesení, se kterým se plně ztotožnil. Žalovaný navrhl zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že stěžovatel spatřuje důvod jejího v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud podotýká, že závěry Městského soudu v Praze vychází z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 28. 6. 2004, č. j. 4 As 34/2003 - 82), podle které se rozhodnutím o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), nezakládají, nemění, neruší, ani závazně neurčují práva a povinnosti; takové rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. a podle § 68 odst. 1 písm. e) s. ř. s. je žaloba proti takovému rozhodnutí nepřipustná.

V posouzení této otázky však došlo k názorovému posunu vyjádřenému v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2007, č. j. 2 As 64/2005 - 108. Rozšířený senát vyslovil, že *právo na zvolení místa trvalého pobytu podle § 10 zákona o evidenci obyvatel je veřejným subjektivním právem, proti jehož porušení rozhodnutím správního orgánu se může občan dovolat ochrany postupem podle § 65 a násl. s. ř. s. před správním soudem. Nedílnou součástí práva na zvolení místa trvalého pobytu je také právo na to, aby na zvolené adrese místa trvalého pobytu nebyly evidovány osoby, které pro to nesplňují nebo přestaly splňovat zákonné podmínky.*

V citovaném usnesení rozšířený senát Nejvyššího správního soudu mimo jiné uvedl, že pojem trvalého pobytu užívá řada zákonů, většinou však ve významu evidenčním, či ve významu zajištění dostupnosti, dosažitelnosti či možnosti kontroly. Evidence, která je vedena podle zákona o evidenci obyvatel, je informačním systémem, z něhož lze za podmínek § 8 údaje poskytovat. Skutečnost, že občan nemůže dosáhnout změny obsahu tohoto evidenčního systému (včetně nemožnosti dosáhnout zrušení údaje o místě trvalého

pobytu jiným osobám), nese důsledek, že informační systém poskytne informace neodpovídající faktickému stavu orgánům, které pak vůči občanovi mohou uplatňovat svou kontrolní či výkonnou pravomoc. Má-li tak někdo ve svém bytě či jiném objektu hlášenou osobu podnikající s místem podnikání v místě trvalého pobytu, může být cílem kontrolní činnosti různých orgánů. Nárok na informace z tohoto informačního systému má např. i exekutor (§ 33a zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu). Proti exekuci samé či jejím důsledkům se lze jistě bránit jinou cestou, v důsledku toho, že údaj o místě trvalého pobytu dlužníka nebyl zrušen, je ovšem ztíženo postavení vlastníka objektu či bytu, čemuž by bylo možno předejít včasným zrušením údaje o místě trvalého pobytu.

Podle názoru rozšířeného senátu nelze přehlédnout ani skutečnost, že rozhodnutí o nezaevidování či o zrušení údaje o místě trvalého pobytu, má zákonné podmínky, jejichž naplnění má oprávněný orgán ve správním řízení zkoumat; v případě rozhodnutí podle § 12 v režimu správního řádu (§ 18 zákona o evidenci obyvatel) pochybí-li při soustředění podkladů nebo v úvaze o splnění podmínek a nedojde-li k nápravě v odvolacím řízení, pak při vyloučení soudní ochrany by účastník neměl možnost dosáhnout nápravy, a to přesto, že jak pro osobu požadující zaevidování změny, tak pro osobu podávající návrh na zrušení místa trvalého pobytu, tak pro osobu, jíž je místo trvalého pobytu rušeno, má rozhodnutí závažné důsledky.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozhodnutí uzavřel, že občan, který požaduje změnu místa pobytu, tak musí mít možnost soudní ochrany v případě, že splnil podmínky pro změnu, případně že odstranil nedostatky či rozpory v předkládaných dokladech, a že negativní rozhodnutí ohlašovny bylo nedůvodné. Občan, který se domáhá zrušení trvalého pobytu jiným osobám, majícím evidovaný pobyt na jeho adrese, musí mít možnost ochrany v případě, že doložil, že pro zrušení pobytu těchto jiných osob byla splněna podmínka zániku užívacího práva k objektu či jeho části, a že nevyhovění jeho návrhu bylo nedůvodné. Občan, jemuž byl zrušen údaj o trvalém pobytu, pak musí mít možnost soudní ochrany v případě, že rozhodnutí bylo vydáno, aniž byly podklady zápisu pozměněné, neplatné nebo padělané, či aniž by zápisu dosáhl nesprávným uvedením určitých skutečností, stejně tak, pokud bylo vyhověno návrhu oprávněné osoby, aniž doložila zánik užívacího práva. Ve všech případech pak tyto subjekty rovněž mají právo na řádné projednání věci, a soudní kontrole je třeba proto podrobit i průběh těchto řízení. Jedná se o jejich subjektivní práva, o nichž přísluší rozhodovat orgánu veřejné moci, stanoveným postupem, v němž je třeba zkoumat dodržení zákonem daných podmínek. Ochrana veřejných subjektivních práv pak je úkolem správního soudnictví (§ 2 s. ř. s.). Rozhodnutí správního orgánu je v těchto případech úkonem ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

Citované závěry jsou bez výhrad aplikovatelné rovněž na posuzovaný případ, neboť nelze činit rozdíly mezi fyzickými a právnickými osobami, které se domáhají zrušení údaje o místě trvalého pobytu jiné osoby v bytě či jiném objektu v jejich vlastnictví. Právo na přístup k soudu nemůže být omezeno pouze na fyzické osoby, neboť práva právnických osob mohou být shora uvedeným způsobem dotčena naprosto stejně jako práva občanů.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že odmítnutím žaloby proti rozhodnutí ve věci návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu jiné osoby byl stěžovatel zkrácen na právu na soudní ochranu ve smyslu článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Jeho kasační stížnost je proto důvodná.

Byť tedy usnesení Městského soudu v Praze napadené kasační stížností vycházelo ve svých závěrech z dosud platné judikatury, bylo nutno v posuzované věci zohlednit citovaný právní názor vyslovený rozšířeným senátem v jeho usnesení ze dne 6. 2. 2007, č. j. 2 As 64/2005 - 108. Za této procesní situace Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2006, č. j. 7 Ca 140/2006 - 32, zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

V dalším řízení je Městský soud v Praze vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku, což ve svých důsledcích znamená, že Městský soud v Praze bude muset napadené rozhodnutí přezkoumat věcně (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu